

EŞ SEÇİMİNDE AİLENİN ROLÜ ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Ahmet AKIN*
Beyza ÜSTAL**

Özet

Bu araştırmanın amacı Eş Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği'ni geliştirmek ve geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir. Çalışma yaşları 21 ile 49 arasında değişen, 51'i erkek, 149'u kadın olan 200 yetişkin üzerinde yürütülmüştür. Eş Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği 5'li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Ölçeğin madde analizi için düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi, güvenilirliği Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri SPSS 20 paket programı ile yapılmıştır. Eş Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği'nin yapı geçerliği için uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %31'ini açıklayan, öz-değeri 4,4 olan tek boyutlu ve 14 maddeden oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısı .84 olarak bulunmuştur. Ölçeğin faktör yükleri .37 ile .72 arasında sıralanmaktadır. Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı .82 olarak bulunmuştur. Ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları .29 ile .62 arasında sıralanmaktadır. Bu sonuçlar ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Eş seçimi, Ailenin rolü, Geçerlik, Güvenirlik

THE ROLE OF FAMILY IN THE CHOICE OF SPOUSE SELECTION: STUDY OF VALIDITY AND RELIABILITY

Abstract

The purpose of this research is to develop The Role of Family in the Choice of Spouse Selection and to examine its reliability and validity values. The study was carried out 200 adults, 51 male and 149 female, aged 21 to 49 years. The Role of Family in the Choice of Spouse Selection is rated on a five-point Likert-type. Structural validity of the scale was examined by exploratory factor analysis. Reliability of the scale was examined by Cronbach alpha internal consistency reliability coefficient. Validity and reliability analyzes of the scale were performed with SPSS 20 package programs. As a result of the descriptive factor analysis applied for the structural validity of the family's role scale, a one-dimensional and 14-item measurement tool was obtained which describes 31% of the total variance and has a self-value of 4.4. The KMO sampling coefficient of the scale is .84. Factor loadings ranged from .37 to .72. Cronbach Alpha internal consistency coefficient was .82. The

*Prof. Dr. ,İstanbul Medeniyet Üniversitesi, aakin@sakarya.edu.tr

**İstanbul Medeniyet Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi, beyzaustall@gmail.com

corrected item total correlation coefficients of the scale are between .29 and .62. These findings demonstrated that this scale may be used as a valid and reliable instrument.

Keywords: *Choice of Spouse Selection, Role of family, Validity, Reliability*

1.GİRİŞ

Aile ve evlilik bir toplumun geleceğinin inşa edilmesinde son derece önemli kurumlardır. Evli bireyler sosyal destek elde etme, psikolojik sağlık düzeyi ve sosyal ilişkiler bağlamında daha işlevsel bir konuma sahip olabilmektedir. Bununla birlikte evlilik ve eş seçimi bireylerin evlilik yaşamlarını, evlilik doyumlarını ve evlilik uyumlarını önemli oranda etkilemektedir. Özellikle ailelerin evlenecek yeni çiftlere yönelik eş seçimi alanında yoğun müdahalelerin ve çiftlerini kararlarını etkilemeleri ileride evlilik sürecini zedeleyebilmektedir. Bu nedenle evlilik sürecinde eş seçimine yönelik ailelerin müdahale düzeylerini saptamak ve buna yönelik önlemlerin alınması amacıyla bu alanda geçerli ve güvenilir ölçme araçlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı Eş Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği'nin geliştirmek ve geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir.

2.YÖNTEM

Çalışma Grubu

Çalışma yaşları 21 ile 49 arasında değişen, 51'i erkek, 149'u kadın olan 200 yetişkin üzerinde yürütülmüştür.

Madde Havuzu

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde öncelikle eş seçiminde ailenin rolü ile ilişkili literatür incelenmiş ve sonuçta 14 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. 14 maddelik denemelik ölçek formu; sosyoloji, psikoloji, sosyal hizmet, çocuk gelişimi, psikolojik danışma ve rehberlik alanlarında çalışan 25 kişiden oluşan bir yüksek lisans öğrenci grubuyla gramer, anlaşılabilirlik ve eş seçiminde ailenin rolünü ölçüp ölçmediği noktalarında incelenmiştir. Eş Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği 1 “kesinlikle katılmıyorum” ve 5 “kesinlikle katılıyorum” şeklinde 5’li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Denemelik form incelenmiş ve yazım ve alan uygunluğu açısından gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

İşlem

Ölçeğin madde analizi için düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi ile, güvenilirliği Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri SPSS 20 paket programı ile yapılmıştır.

3.BULGULAR

Madde Analizi:

1’de Eş Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği’ne ait düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları yer almaktadır. Tablo 1 incelendiğinde ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayılarının .29 ile .62 arasında sıralandığı görülmektedir.

Tablo 1.Eş Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği Düzeltilmiş Madde					
Toplam Korelasyon Katsayıları					
No	Düzeltilmiş madde toplam korelasyonu	Madde silindiğinde Cronbach alfa	No	Düzeltilmiş madde toplam korelasyonu	Madde silindiğinde Cronbach alfa
1	,448	,807	8	,494	,804
2	,372	,813	9	,591	,797
3	,553	,800	10	,290	,818
4	,619	,794	11	,480	,805
5	,437	,808	12	,297	,819
6	,468	,806	13	,404	,810
7	,507	,804	14	,347	,816

Yapı Geçerliği:

Eş Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği’nin yapı geçerliği için uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %31’ini açıklayan, öz-değeri 4,4 olan tek boyutlu ve 14 maddeden oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Ölçeğin KMO örnekleme uygunluk katsayısı .84 olarak bulunmuştur. Ölçeğin faktör yükleri .37 ile .72 arasında sıralanmaktadır. Bulgular Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2.Eş Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği Faktör Yükleri			
Madde no	Faktör Yüğü	Madde no	Faktör Yüğü
1	,565	8	,603
2	,470	9	,694
3	,666	10	,372
4	,720	11	,575
5	,551	12	,370
6	,565	13	,495
7	,627	14	,412

Güvenirlik:

Eş Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği'nin güvenilirliği için Cronbach alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayısına bakılmıştır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .82 olarak bulunmuştur.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada Eş Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği'nin geliştirilmesi ve geçerlik güvenilirlik incelemelerinin yapılması amaçlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için açılımlı faktör analizi yapıldığında ölçeğin 14 maddeden oluşan tek boyutlu bir ölçme aracı olduğunu görülmüştür. Ölçeğin faktör yüklerinin .30 ölçütünü karşıladığı ve ölçeğin yapı geçerliğinin sağlandığı söylenebilir (Büyüköztürk, 2004).

Ölçeğin güvenilirlik çalışması için Cronbach alfa iç tutarlık katsayısına bakılmış ve bu katsayının .70 ölçütünü sağladığı görülmüştür (Tezbaşaran, 1996). Bununla birlikte gelecek araştırmalarda ölçeğin test tekrar test güvenilirliği incelenebilir. Son olarak ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayılarının .30 ve üzerinde olduğu saptanmıştır.

Bu sonuçlara dayanarak Eş Seçiminde Ailenin Rolü Ölçeği'nin psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoloji, aile danışmanlığı gibi alanlarda kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

KAYNAKÇA

Büyüköztürk, Ş. (2004), Veri Analizi El Kitabı, Pegem A Yayıncılık, Ankara.

Tezbaşaran, A. A. (1996), Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara.